

STRATEGIA ŽIVÉHO RIEKY

Nás koncept sa opiera o potrebu **renaturalizácie** rieky Mlynského náhonu pretekajúcej centrom mesta Košice. Keďže táto rieka bola hrubo zmenená v 70-tych rokoch, našim cieľom bolo prinávrateň jej prírodného charakteru.

V našom konceptnom pristupe sa venujeme Mlynskému náhonu zvrátia von. V prvom rade je pre nás podstatné vytvoriť živú rieku s čistou tečúcou vodou, počas celého roka. Následne sa venujeme nábrežiu, kde navrhujeme **zelené brehy** s dostatočnou **biodiverzitou**, ktorá poskytuje život pre neinvazívnu faunu a flóru. V neposlednom rade stváranie architektonického perimetra rieky - miesto, kde sa stretáva rieka s mestom. Navrhujeme ho ako **civitálny priestor**, ktorý ponúka dostatočný priestor pre bezpečnú a bezkolíznu **prepravu** a odych počas celého roka.

Stratégia architektúry Perimeter rieky vytvárajúci jej IDENTITU

Jeden zo základných problémov Mlynského náhonu vnímame v jeho chýbajúcej identite. Kým problém vody a biotopu rieky sa daju riešiť relativne jednoducho zásahmi, identita rieky ako ju vnímajú obyvatelia mesta si vyžaduje z nášho pohľadu značne pozornosť. Veríme, že košičania si zaslužia poznat Mlynský náhon inak. Či už sú to vedecké hodnoty, ktoré sa snažime artikulovaliť hranicu rieky - miesto - a - perimeter. Nábrežie rieky v každom jej profile rozrábajeme na maximum a jasne definujeme ich hranicu cyklistickou a pešou promenádou. Na vymedzenie perimetra používame jednoduché prvky - lavičky, prudké osvetlenie, odpádkové koše, stojany na bicykle, detské ihriská, či pavilóny.

Zvnútra VON

Zvnútra von je nielen spôsob prezentácie nášho návrhu. Tento princíp chceme viesť cez celú strategiu revitalizácie. Sme presvedčení, že esenciu celej priestoru Mlynského náhonu je v prvom rade samotná rieka s vodom, ktorú v nej tečie. Čo jej pomôže? Čo zvýší jej prietok? Čo do nej dnes živí? Čo ju spraví čistejšou? - Tieto a mnohé iné otázky si chceme klási na úvod. Rieku vnímame ako kľúčové, o njej chceme rozprávať až prej, keďže sa malo v danej etapácii investovať hned na úvod. V lesnom závese za riekou nasleduje brehy, tie chceme rovnanou renaturalizovať, vytvoriť z nich miesto s bohatou biodiverzitou a jednoduchým prístupom k samotnej rieke. Pri brenoch však nekončime. Pokužujeme dalej a zadeňovavame novým perimetrom rieky - miesto, kde rieka končí a začína meno.

Perimeter ako význenie, v ktorom chceť byť

O hraniciach musíme rozprávať opatrné a citlivé, lebo vyzvolávajú veľké emócie a to hlavne tým, že sa dotýkajú slobody. No musíme o nich hovoriť. Hranice nám definujú to, aký daný priestor (objekt, štát, mestá...) vyzera, aleko viem, aby v neposlednom rade, kým je. Sme to za to, že pri Mlynskom náhonne musíme investovať mnoho energie a času do správneho riešenia samotnej rieky - miesta, kde rieka končí a začína meno.

Perimetru betónového cestného panelu

V 70-tych rokoch bolo dno Mlynského náhonu vylodené cestnými panelmi. Slo o veľmi pragmatický spôsob ako vyriešiť samotnú údržbu rieky. Keďže betón nepredstavuje vhodné predložisko zničenia a degradácie kultúry rieky vo vlastnostiach jej ľudskej. Známa časť bôrových panelov vyzierajúce z vody je využívaná.

Nechceme ich však za druhé parížie odvázať na skáldky, rozhodli sme sa ich znova použiť.

Betónové panely premiestnime tam, kam v skutočnosti patria - do perimetra rieky.

Vytvárame z nich príkry promenády, parky, mosty,

dejské ihriská ... Panely používame v podobe ako

ho vytiahneme z vody, bez priekas. Jeho tzv.

"estetiku skaredého" uzavírame jednu etapu

tejto rieky. Vystavujeme ho ako momento,

spomienku na dobu, bez toho aby sme sa ju

snažili nejakо hodnotiť.

V súčasnosti je celá časť Mlynského náhonu ohradená oceľovým plotom. Hnojno dno je vyskytované z betónových panelov a zelená a to brech rieky nie je riešená konceptom. Premostenia cez túto rieku tvoria pre pešich bariéra a to z bázarného dôvodu organizovania Košických Benátk. Ešte donedávna sa rieka viaceríkrát do roku vypustila, čo zabilo všetok život v nej.

Navrhované zmeny

Znovužiť časť betónových panelov presúvame na brehy. Niektorí z nich používame na premodelovanie profilu dna a to hľadávame dôvod bezpečného prístupu k vode. Týmto krokom chceme odstrániť zábradlia po oboch brechach rieky. Rieku rešabujeme - konceptne vytvárame spôsob zazelenania brehov a vnesenie nového života do vody a na jej brehy.

Výsledok

Týmito krokmi chceme dosiahniť k živej rieke, ktorá bude domovom pre mnohé rastliny a živočíchy. Chceme vytvoriť rekreačné miesto pre Košičanov, správny balanc medzi jeho prírodnou konceptiou a náročnosťou na pravidelnú údržbu. Každý krok, ktorý robime, chceme dosiahniť do bodu, kedy bude Mlynský náhon celozelený využívaný všetkymi vekovými kategóriami Košičanov a investovať do jeho údržby a chodu bude pre mesto výsadou, keďže sa bude jednať o prírodnorekreačnú tepnu mesta. Čiže po tom aby Košičanov nemuseli odchádzať za všeobecnú rekreáciu mimo mesto. Správne mesto (ktorý Košice určite sú) bude výsadou obyvateľom už čoskoro ponukou.

Dôležitosť rieky v meste

Rieka je fundamentalnou súčasťou mesta. To logicky vypĺňa z toho, že ľudia stavali svoje obydlia pri riebach, ktoré sa neskôr vyvinuli v mestá. Najskôr kvôli doposteniu plodin, rybolovu, neskôr kvôli obchodu a rozvoju priemyslu. Mnohí mestá používali rieku aj ako obrannú linu - Košice neboli výnimkou. Rieka má symboliku, ktorá je často paradoxná. Na jednej strane sme s ňou životne previazaní a na druhej strane je to živel, ktorý nás ohrozí. Rieka je výzva z hľadiska urbanizmu, najmä kvôli klimatickej zmene, ktorá prichádza rýchlejšie, ako sme čakali.

Obnovený Mlynský náhon ako modrý park Košice

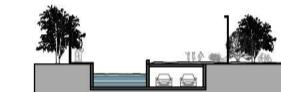
Modrý park je scénicky a rekreačný priestor, ktorý svojim charakterom prirodzené dopĺňa funkcie moderného a dynamického mesta. Je logickým pokračovaním príbehu mesta Košice.

Modrý park bude v budúcnosti univerzálny spoločenský priestor, ktorý fyzicky a psychologicky spoji fragmentované a polarizované časti mesta a ihneď ich obyvateľov.

1. Rekreačná časť MN

Nachádza sa v najsevernejšej časti a ústi v rekreačnej zóne lesoparku Anička.

2. Mestská časť MN

Prinávrateň vody do pôvodného koryta Mlynského náhonu s možnosťou ponechania časti dopravy v zapustenej časti pri toku.

3. Indústriálna časť MN

Južná industriálna časť mesta, ktoréj brownfieldy sa časom premenia na živú súčasť mesta viedia v budúcnosti využiť potenciál rieky tečúcej v ich centre.

Popis troch typov nábrežia

1. Mestské nábrežie

Časť Mlynského náhonu, tečúca najbližšie popri centre mesta, navrhujeme ako rieku s mestským nábrežím. Toto nábrežie ponuka v prvom rade pobytový priestor s molami pri vode, či sedením nad riekou. V lejto časti sú umiestnené aj miesta na osadenia sôch, malý amfiteáter, či rôzne vodné interaktívne prvky. Okolo rieky po oboch stranach ležia aleje stromov. Brehy rieky budú tvorené často kosenou trávou s písmy vysokých tráv. Keďže sa tento priestor nachádza v bezprostrednej blízkosti takzvanej umeleckej štvrti, jeho priestor bude využívaný pri rôznych kultúrnych podujatiach a festivaloch. Centrálnym priestorom tohto mestského nábrežia sa stane novovybudované námestie pred JUMBOM.

2. Tranzitné nábrežie

V častiach s uzlím profilom nábrežia navrhujeme vysokomenné stromy a redšie kríky a trávy. Ludom na cyklotrase a bulvári chceme zabezpečiť vizuálny kontakt s vodou až z chodníka. Zmenené deprezívne výkopy jednotlivých korytnatcov s ohradením výjazdu len pre bývajúcich. To nám dáva možnosť zdieľať letné automobilové komunikácie s cyklistami.

3. Rekreačné zelenie

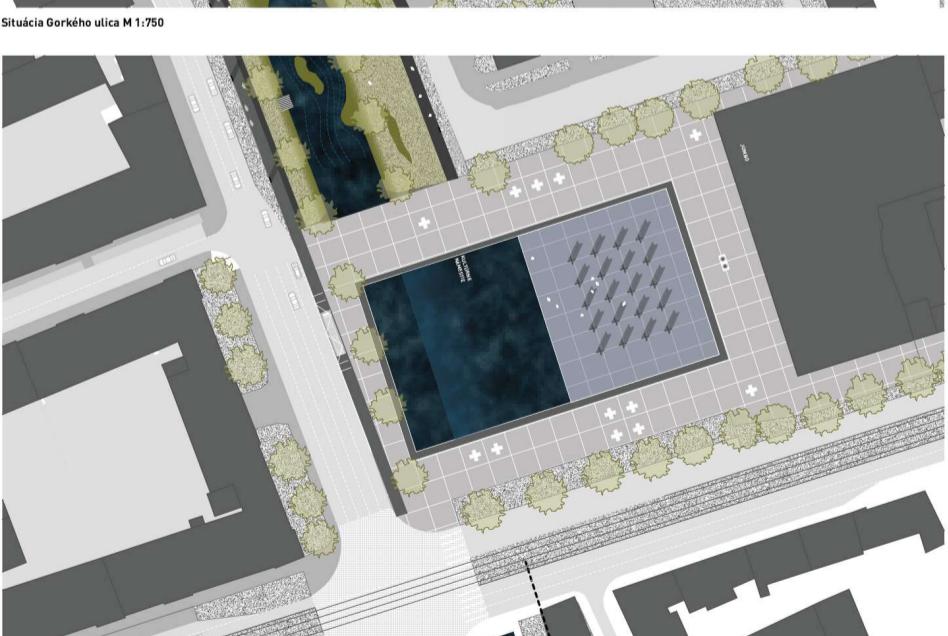
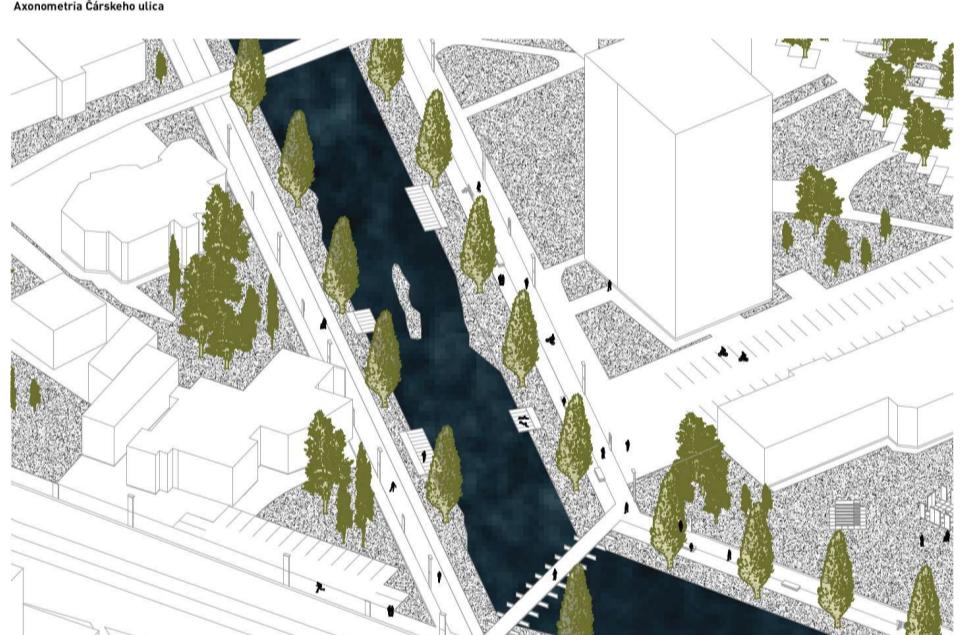
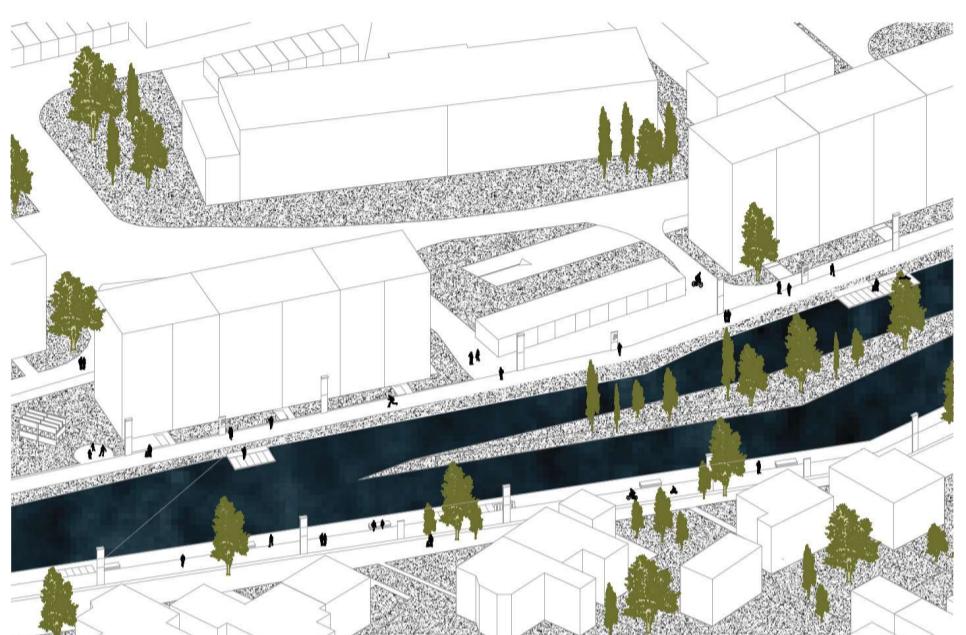
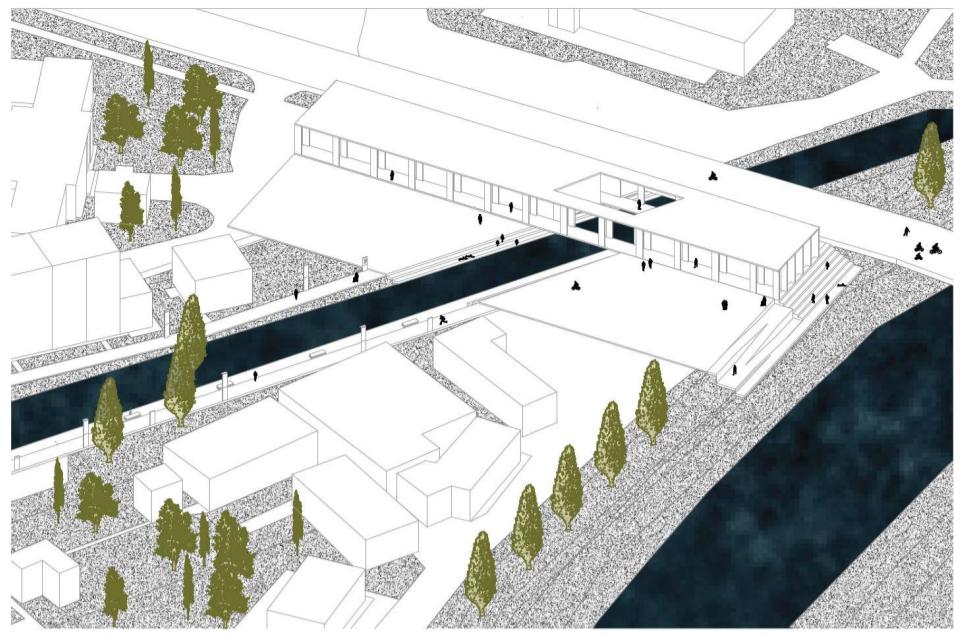
V častiach, kde máme Mlynský náhon najsiarsky navrhujeme rekreačnú zelenie. Pôjde o hustejšie zelenie v všetkých troch polohách (stromy, kríky, vodné rastliny). Touto zelenou chceme vytvárať základu a introvertnéjšie priestory vhodné na rekreačie. V miestach, kde je to priestorovo možné, navrhujeme umiestniť detské ihriská a letné pavilóny. V tomto priestore vytvárame takzé ostrov, ktorý má slúžiť ako bezpečné miesto pre kačky a iné druhy vtáctva žijúceho na Mlynskom náhonne vytvárame.

4. Technické nábrežie

V najsevernejšej časti Mlynského náhonu navrhujeme umiestniť časť technického nábrežia, ktorá bude primárne slúžiť na čistenie vody a odvádzanie do systém odtokových riadičov do lejtoho kanála s fály mechanickou čističkou. Pod ním sa nachádza systém koreňových čističiek s príslušnou koreňovou čističkou, ktorá bude využívať a v rámci náučného chodníka, ktorý na Mlynskom náhonne vytvárame.

Rozdelenie rieky v riešenom území

1. Sekundárne napojenie Mlynského náhonu z Čermelského potoka.

Jedným z hľavných dôvodov nekvalitné vody v Mlynskom náhonne je zdroj, z ktorého priteká. Voda z Hornádu je značne znečistená pritokom Svináka, ktorý sa do nej v Kysaku vlieva. S týmto faktom musíme pracovať. Voda z Čermelského potoka môže lepšiť kvalitu vody a zvýšiť jej prietok. Keďže tento zdroj vody nevieme regulovať, napomocne by sa realizovalo s prepadom prebytočnej vody v čase záplav do Hornádu.

2. Systém odkalovacích nádrží

Na začiatku Mlynského náhonu navrhujeme odkalisko. Voda pritekajúca z Hornádu (az č. Čermelského potoka) bude zbežne hrubého zatakania a bahna. Odkalovacie nádrže sú umiestnené v blízkosti cesty, čo zabezpečí jednoduchú údržbu.

3. Nová koreňová čistička vody.

Po odkalisku voda prejde do rozsiahlej koreňovej čističky. Jej presnosť závisí a návrh je závislý na množstve a kvalite vody, ktorú sa nám do Mlynského náhonu podať dostanú.

4. Vytvorenie ostrova

Každé prekyslicenie vody je nám náopomocné. Nielenže zlepšuje kvalitu vody, vytvára zaujímavú akustickú a vizuálnu kulisu.

5. Revitalizácia prehrádzky pri Čárskej ulici

Prehrádzku pri Čárskej ulici navrhujeme revitalizať. Vytváramo prehrádzku vo forme rampy s kameňmi. Tento spôsob okyslikenia vody ponuka prijemný vizuálny a akustický zážitok a pri tom nevytvára barieru pri rybách.

6. Revitalizácia prehrádzky pri Tomášikovej ulici

Prehrádzku pri Tomášikovej ulici navrhujeme revitalizať. Vytváramo prehrádzku vo forme rampy s kameňmi.

7. Presunutie prehrádzky pred most

Most na ulici Slovenskej Jednoty je takmer v dotyku s vodom. Presunutím prehrádzky pred most zabezpečíme priaznivejšie podmienky pre konštrukciu mosta.

8. Zrušenie zatrubenia potoka pri Rokoku

Väčšty inžinierske siete, kvôli ktorým je Mlynský náhon zatrubený navrhujeme presunutie nižšie do zeme tak, aby mohlo byť zatrubenie pri Rokoku zrušené. Mlynský náhon by tak mohol byť sprichodnený v celej svojej šírke. Dve ryby odporúčame zachovať.

9. Miesto odpáľovania náenosov sedimentu rieky

Rieka prirodzene usádzá ka pri zmene jej toku. Predpokladáme, že tento jav nastane zo mostom pri Rokoku. Z toho dôvodu navrhujeme bežkôzny prístup mechanizmov k tomuto miestu, aby sa dal ka jednoducho čistiť.

10. Vsakovisko pre nárazovou daždovú vodu

Vsakoviská pre nárazovú daždovú vodu navrhujeme vo viacerých medziobvodových priestoroch. Vieme si pripojiť do týchto vsakovísk zvláštlu vodu z okolitých siedzib bytových domov.

11. Detské vodné ihrisko

V tejto časti Mlynského náhonu navrhujeme detské vodné ihrisko. Deti sa v nám môžu zoznamovať s fyzikálnymi principmi vody.

12. Kultúrne námestie s vodným prvkom

Každá kreatívna štúrta potrebuje svoje námestie. Dominantom tohto námestia sa stáva vodný prvok, ktorý vytvára unikátnu atmosféru na Mlynskom náhonne.

13. Rozprášovanie vodnej parí

Na vybrané miesta umiestňujeme rozprášovacie vodnej parí, ktoré osviežia rekreatívny v horúcich dňoch a vytvoria nizky opár pri teplotej inverzii.

14. Odvedenie časti vody z Mlynského náhonu potrubím pod Masarykovou ulicou

Jedným z riešení problému zvýšenia prietoku Mlynského náhonu je jeho odvedenie potrubím pod Masarykovou ulicou. Dočasne sa prikládame k tomuto riešeniu. Z dôdobe hľadiska však presadzujeme pokračovanie Mlynského náhonu v jeho pôvodnom koryte.

15. Pokračovanie Mlynského náhonu

Nekladieme si otázkou Či ale KEDY. Fenomén vody v meste je každoročne hľadávačom kávica temá. Mesto Košice potrebuje, aby Mlynský náhon pokračoval vo svojom pôvodnom koryte ďalej a pretekal tak medzi historickým centrom a parkom. Krásnou referenciu na podobnú obnovu rieky v meste je pre nás holandský Utrecht.

Pôvodné koryto rieky

Mlynský náhon bol polo-technickým dielom od svojho počiatku. Tomu zodpovedá aj jeho koryto a geometria toku. Prefabrikované panely uložené na dne slúžili k jednoduchej údržbe toku. Liniovost rieky vŕhala prúd vody na bezpečenie zábradlím.

Novonrvahané koryto

V súčasnej dobe chceme pretransformovať rieku zo jej technického účelu na ekologickú. Navrhujeme odstrániť časti panelov (okrem korytky). Panely nahradíme v novomu hŕbku. Toto riešenie nám umožní dostať do Mlynského náhonu riečnu flóru. Brehy rieky miernie upravujeme tak, aby nebolo potrebné zabezpečenie zábradlím.

Civiličaná rieka

Renaturalizovaná rieka

Regulované koryto

Renaturalizovaná rieka

Existujúci cestný profil rieky

209,920 209,390 208,946
PREHRÁDKA RYBA PREHRÁDKA ČÁRSKEHO PREHRÁDKA TOMÁŠIKOVÁ PREHRÁDKA SLOV. JEDNOTY TEPLOVODNÁ ZHYBKA VÝPUSTNÝ OBJEKT

Navrhnovaný cestný profil rieky

209,920 209,390 209,250 209,120 208,946
PREHRÁDKA RYBA PREHRÁDKA ČÁRSKEHO PREHRÁDKA TOMÁŠIKOVÁ PREHRÁDKA SLOV. JEDNOTY TEPLOVODNÝ KOLEKTOR VÝPUSTNÝ OBJEKT

Rez námestia s vodným prvkom

Záleženie časti toku kameňmi

Záleženie časti toku spadnutým plom

Záleženie časti toku betónovým paneľom

Zamedzenie prechodu pre ryby

Prierez profilom rieky

dĺžka podla prietoku

úroveň pôvodného dna

koreňový systém vodných rastlín vodoprepustný filtračný substrát (napr. zeolit), cez ktorý prechádza filtrovaná voda

hibka toku taká, aby umožňovala život rastlín

spevnené okraje

Opatrenia pre renaturalizáciu a zlepšenie stavu vodných tokov

Renaturalizáciu rieky za cieľ zlepšenie ekologickej hodnoty toku, a jeho atraktivity a pre ľudí. Vrátenie menovanej dielnevoj vody do ich pôvodného stavu dnes nie je z dôvodu výstavby objektov a hospodárskych struktur na mnohom miestach možné. Celom renaturalizáciu je primárne príspevok k najlacnejšiem podmienkam stávavim v domenach kultúry, kultúry a vedeckej a výskumu, ktoré sú v súlade s výzvou na zlepšenie kvality životného prostredia a miestnych prírodných a užívateľských obmedzení.

Mlynský náhon je nameraný Hornádu, ktorým je minútosť tekla podstatná časť vody Hornádu. V 19. a 20. storočí boli na tomto vodnom toku kávica a hľadisko v pravideliach v mnohých z nich ktorých jedna bol predstavaný na vodnú elektráre. Mlynský náhon bol v minulosť významne regulačnou a vodnou komunikáciou, ktorá bola dôležitou súčasťou vodnej politiky. Počas výstavby prietoku v Náhonne, v 20. storočí bolo doho a brehy náhonne významne betonovými panelami, a časť náhonne boli zatrubnené a vložené pod konstrukciu. V pozdnejšom prípade Náhonne sa nachádzajú pretekajúce, ktoré majú významné vodné a vodnou ekologickú hodnotu. Hlavnou príčinou zmeny vodnej ekologie hľadisko sú prekážky v toku, nedostatočný priestor a predovšetkým nevhodný dôk, ktorý neposkytuje možnosť vzniku živného priestoru pre vodné organizmy.

Principy renaturalizácie využívané na Mlynskom náhonne:

A. Principy renaturalizácie, ktoré nie sú predmetom tejto súťaže, ale sú potrebné pre zlepšenie kvality vody v Mlynskom náhonne.

B. Opatrenia na zlepšenie vodnej ekologického stavu - v prípade existencie

1. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

2. Vodného toku: - odstránenie alebo občerstvenie bariér v toku. Následne objekt.

3. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

4. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

5. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

6. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

7. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

8. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

9. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

10. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

11. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

12. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

13. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

14. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

15. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

16. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

17. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

18. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

19. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

20. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

21. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

22. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

23. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

24. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

25. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

26. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

27. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

28. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

29. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

30. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

31. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

32. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

33. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

34. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

35. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

36. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

37. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

38. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

39. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

40. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

41. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

42. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

43. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

44. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

45. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

46. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

47. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

48. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

49. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

50. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

51. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

52. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

53. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

54. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

55. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

56. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

57. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

58. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

59. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

60. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

61. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

62. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

63. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

64. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

65. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

66. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

67. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

68. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

69. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

70. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

71. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

72. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

73. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

74. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

75. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

76. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

77. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

78. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

79. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

80. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

81. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

82. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

83. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

84. Vodného toku: - zlepšenie kvality vody vodného toku, ktorého je v súlade s vodnou legislatívou.

85. Vodného toku

1. Koreňová čistička

Vodu sme sa rozhodli zbaľovať prebytočných živín prírodnou cestou. Navrhujeme systém vodných rastlín, ktoré budú prírodnene odoberať vode živiny a dostanú ju tak do optimálnejšieho stavu.

2. Rekreačná zeleň

V časťach, kde máme Mlynský náhon najjážišť navrhujeme rekreačnú zeleň. Pôjde o hľadisku zeleni vo všetkých troch podlažiach (stromy, kryky, vodné rastliny). Toto zelenohú chcem vytvárať zákuľia a introversívnejšie priestory vhodné na rekreaču.

3. Rekreačná zeleň

V časťach, kde máme Mlynský náhon najjážišť navrhujeme rekreačnú zeleň. Pôjde o hľadisku zeleni vo všetkých troch podlažiach (stromy, kryky, vodné rastliny). Toto zelenohú chcem vytvárať zákuľia a introversívnejšie priestory vhodné na rekreaču.

4. Tranzitné nábrežie

V časťach s užím profílom nábrežia navrhujeme vysokomenné stromy a riedne kryky a trávy. Ludom na cyklotrase a bulvár chcem zabezpečiť vizuálny kontakt s vodom aj z chodníka.

5. Mestské nábrežie

Nábrežie navrhujeme s často koseným trávnikom a stredne vysokým rásom vode. Chcem vytvoriť mestský pobytový priestor vhodný na rôzne kultúrne aktivity, pikniky a podobné stretnutia.

V okolí revitalizovaného úseku Mlynského náhonu vznikajú štyri rôzne zóny, každú trochu odlišnú primárnu funkciu. Týmto budúciem využitiam územia je pripísaný aj koncept sadovníckych úprav.

1. Mestské nábrežie
Prirodzené nábrežie k mestu má potenciál byť užitočné najmä výťažkou. Väčšina sú to primárny, miera, ľahký, a v okolí hotelu Jasmin je navrhované väčšia plocha koseného trávnika. Na útržku náročnej trávky má v tejto lokalite opodstatnenie, môže poskytnúť priestor na hru, sienenie, piknik alebo relax. Stromy a charakteristický vzhľad. Časť smerom do mesta alebo smerom vydelené domácim rastlinám. Výhoda je v tom, že tieto výsadby nie sú náročné na údržbu ani vodu, tie výsadby treba iba raz ročne na jar zrezat.

2. Rekreacné nábrežie
Táto časť nábrežia je najzážitkovšia časťou náročnej zeleni. Najlepšie funkciu je tu využívať parkovanie. Zelen tu má charakter sprievodnej zeleni, navrhovaná so sú výsady monokultúr skrášľacích tráv. Popri Mlynskom náhonu je navrhované pravidelné stromoradie stromov so štíhlymi korunami, ktoré nábrežiu dodajú a charakteristický vzhľad. Časť smerom do mesta alebo smerom vydelené domácim rastlinám. Výhoda je v tom, že tieto výsadby nie sú náročné na údržbu ani vodu, tie výsadby treba iba raz ročne na jar zrezat.

3. Rekreacné nábrežie
Severný úsek Mlynského náhonu, v okolí bývalých domov pri Študentskej ulici má prevažne parkový charakter. Poberejte sa tu v nekrásnych miestach s říškou dostatočne na to, aby vznikli prírodné zóny vysadené rastlinami prirodeného potenciálu vegetačného územia. Väčšina zóny sú v druhu bylinky a dŕžav majú z ekologického hľadiska význam. Dokážu poskytovať významné výhody pre ľudí, ale aj pre ďalšie organizmy, ako introdukované druhy. Ochranné zloženie alebo pokles rastlín sa dá vysvetliť tak, aby malo aj estetickú hodnotu a počas roka sa meniaci charakter. Okrem toho môžu byť aj náročné rastliny, ktoré sú významné pre sprievodnú zelen. Miera výsadby je vysadená v závislosti od významu a spôsobu využitia. Do týchto prírodných porastov by sa nemalo pravidelne zasaťovať, v prípade potreby je možné výsadby zmladenie alebo pokles rastlín. Existujúce dreviny (výbaba, jasen) návrh v napäťnejšej možnej miere zachovať.

Počas výsadby na novozavadených ostrovoch by mali byť v čo najväčšej možnej mieri ponechané prírodné a bez záškod, tak aby tu mohli začať prebiehať samostatné prírodné procesy.

4. Technické nábrežie
Bezprostredná zóna pod Rybou, v tomto úseku bude umiestnená odklaciačka lagúny. Sadovnícke úpravy rybky obkolo sú však vychádzia zo zloženia na konštrukciu lagúny.

Prirodzená potenciálna vegetácia okolia Mlynského náhonu podľa Geobotanická mapa ČSSR, Slovenská socialistická republika, J. Michalka a kolektív, Veda, 1986 -

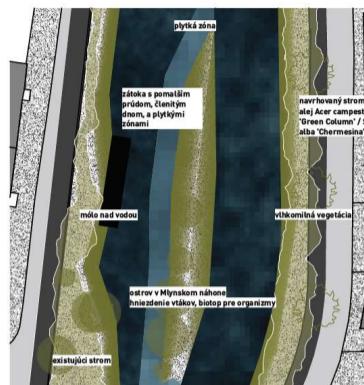
LUŽNÉ LESY NÉZINNÉ

tvrdé lužné lesy: *Fraxinus angustifolia*, *Quercus robur*, *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior*, *Acer campestre*, *Padus avium*

mäkké lužné lesy: *Populus alba*, *Populus nigra*, *Populus tremula*, *Alnus glutinosa*, *Salix triandra*, *Salix purpurea*, *Salix fragilis*, *Salix viminalis*, *Salix alba*, *Carpinus betulus* jedinečne

kvoriny: *Sassafras sanguineum*, *Sassafras australis*, *Sassafras hungarica*, *Ligustrum vulgare*, *Euonymus europaea*, *Acer campestre*, *Crataegus*, *Corylus avellana*, *Acer tataricum*, *Dryocosmus cavus*, *Hedera helix*, *Rubus caesius*, *Berberis vulgaris*, *Clematis recta*, *Prunus spinosa*, *Salix pendulina*, *Viburnum lentago*

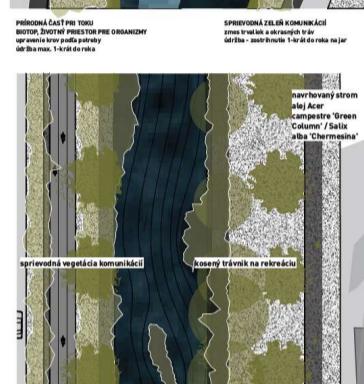
býlinky: *Carex acutiformis*, *Carex riparia*, *Carex vesicaria*, *Carex elongata*, *Brachypodium sylvaticum*, *Cirsium heterophyllum*, *Ranunculus fallax*, *Geum urbanum*, *Fragaria ananassa*, *Gaultheria lutea*, *Osmunda benghalensis*, *Agrostis capillaris*, *Rumex acetosa*, *Agrostis capillaris*, *Reynoutria japonica*, *Gallium rubioides*, *Amorpha nemorosa*, *Gaultheria odoratissima*, *Campanula trachelium*, *Convallaria majalis*, *Carex sylvatica*, *Glechoma hederacea*, *Dactylis glomerata*, *Allium ursinum*, *Asplenium europeum*, *Polygonum perfoliatum*, *Polygonum viviparum*, *Ranunculus auricomus*, *Urtica dioica*, *Rubus fruticosus*, *Stachys officinalis*, *Vicia sepium*, *Galium aparine*, *Urtica dioica*, *Lamium maculatum*, *Clinopodium vulgare*, *Bupleuris purpurea*, *Thalictrum minus*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Polygonatum multiflorum*, *Ceratium sylvaticum*, *Leucanthemella serotina*, *Fritillaria meleagris*, *Gagea spathacea*, *Leucojum vernum*, *Inula pseudaurata*, *Lythrum salicaria*

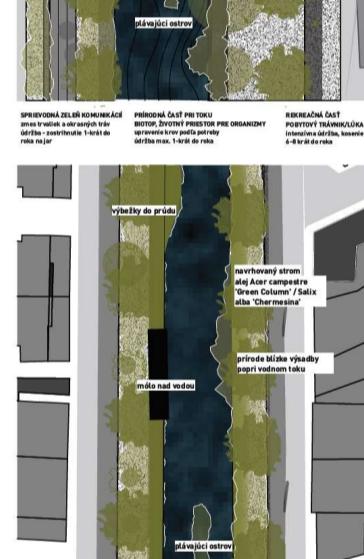
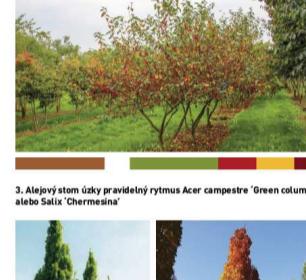
1. Veľké stromy s veľkou korunkou námeštia - *Tilia tomentosa* [Alt. Platanus]

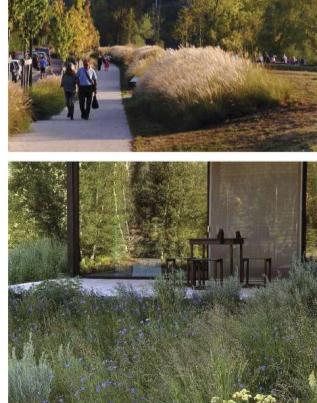
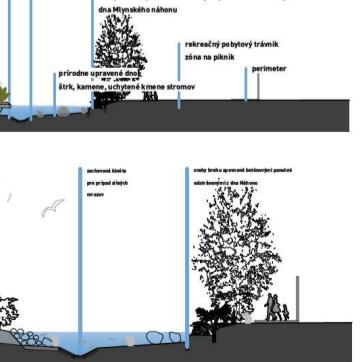
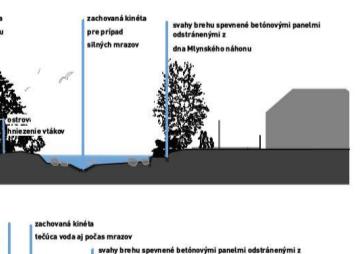
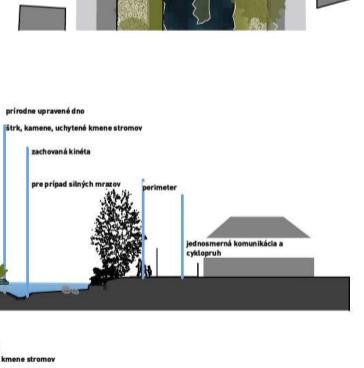
2. doplnkový kvitnúci strom *Malus 'David'*

3. Alejový strom úzky pravidelný rytmus *Acer campestre 'Green column'* alebo *Salix 'Chermesina'*

2. prirodne vyzerajúce výsadby, domáce druhy - bezprostredné okolie vody, ostrov vo vode

ARCHITEKTÚRA a DOPRAVA

Pavilón na kultúrnom námestí

Prvky mobiliáru umiestnené v perimetri Mlynského náhonu vytvárajú z betónových panelov vytiahnutých z dnu samotného MN. Identita MN tak zostáva vďaka jednotlivým rozsiahlým.

1. Pešie napojenie na centrum mesta (rozšírené pešej zóny)
Na základe súčasného plánovaného náhona malohlá skaf plochopodlažné rekreačné mestské nábrežie, nevyhnutne potrebuje kvalitné napojenie na centrum mesta.

2. Vytvorenie kultúrno-národného priestoru v súčasnej ploche
Kreatívna štvrť, tvorená hlavnou Tabačkou, Kreatívnym centrom na Strážnej ulici, Hotellom a Hotelom Jumbo, súčasne festival, Kinom USMEV, Kunsthalle a v neposlednom rade potenciálom JUMBO centra, si vyzdúja ako ideálny verejný priestor. Vyhovíme sme námestiu využívajúcemu Mlynský náhon vo svojom strede.

3. Mestské nábrežie
Mestské nábrežie, tiahúca sa najďalejšie pri centre mesta, navrhujeme ako rieku s mestským nábrežím. Toto nábrežie je prepojené s ďalšou časťou nábrežia, ktorá je vedená pri vode, či sedením nad riekou. V tejto časti sú umiestnené aj miesta na osadenia sôch, malý amfiteáter či rôzne vodné interaktívne prvky.

4. - Alej
Nábrežie Mlynského náhonu obstarávame alej, ktorá je jasným urbanistickým prvkom, dodávajúcim cívnosť tejto časti nábrežia.

5. - BJB
Nábrežie Mlynského náhonu pri BJB sprístupňujeme verejnosti. Vytvoríme nové schody, vystavané pri svojich behoviskách a krstoch. Na opätku počasného sprístupnenia požiadame verejnosť o preberanie.

DOPRAVA

1.0
Existujúci dopravný systém sa s modifikáciami ponecháva v platnosti. Cieľom zmien je posadenie pešej a cyklistickej dopravy, vytvorenie nových prepojení, koridorov a skladenie motorizovanej dopravy v ťažiskových polohach pozdiž a v dotyku Mlynského náhonu.

Kostru pešej dopravy je navrhovaný peši chodník počzd Mlynského náhonu vytvárajúci jasnú hranicu vnútorného priestoru s vodom, vodnými prvkami, brehovými porastami, zelenou a autorským mobiliárom recyklicujúcim betónové panely existujúce koryta.

Najkriticejším momentom motorizovanej dopravy je okružný križovatka v južnej časti riešeného územia. Nahradzujeme ju prisečnou križovatkou s ponechanou stredovou rezervou pre električkový zatrávený pás. Motorizovanú dopravu zo ťažiskového priestoru z ulice Továrenská navrhujeme presunúť do koridoru ulice Hviezdoslavova. Ulice Bačíkova a Továrenská navrhujeme ako pešie zóny s povolenou dopravou obsluhou pre bývajúcich a vo vymedzených hodinach pre zásobovanie. Šírkovo parametre tejto zóny dovoľujú vytvoriť kvalitné mestské poťahy prostredie s možnosťou posadenia a doplnenia vyshej zelené a prepojenia mestských biokoridorov regionálneho významu v ulici Moysesová s Mlynským náhonom. Navrhované riešenie vytvori bezkonfliktnú pešiu väzbu v centre mesta až do rekreacnej zóny Antika. Vo voľnom priestore medzi Daťovým úradom a Jumbo centrom navrhujeme vytvoriť námestie s vodnou plochou. Objemový potenciál budovy Jumbo centrum, blízkost expandujúceho kultúrneho centra, Hotel Yasmin spolu s rastúcou populáciou ulice Masarykova vo väzbe na centrum mesta napĺňa opodstatnenosť vytvorenia veľkorysého verejného priestoru. Súčasne parkovacie plochy na tejto ploche navrhujeme nahradíť ideálne viacúrovňovým podzemným parkoviskom so vstupom z ulice Hutnická a s výstupom na ulicu Hutnická a Masarykova. Rovnako navrhujeme vypustiť z dopravnej siete jednosmernej komunikáciu v južnej časti Tyršova nábrežia, aby nebola barierou v námestí. Navrhovaná obsluha hotelu Yasmin bude tak vziazaná na ulicu Hutnickú. Ulicu Gorkého navrhujeme upraviť ako dvojpruhovú so samostatnými odbočkami a prípravními pruhmi v ľavom odbočení s rozšírením profilu v križovatke s Hviezdoslavovou ulicou a v Krížovatke s ulicou Slovenskej jednoty. Podobný princíp zúčera koridoru motorizovanej dopravy v prospech dopravy pešej a cyklistickej navrhujeme vo výhľade aj v ulici Národná trieda. Motorizovanú dopravu navrhujeme úplne vystaviť zo severnej časti Tyršova nábrežia a jej nahradenie sa navrhuje vo vnitrobloku bytových domov z východu.

Ulici Taháňovské riadky navrhujeme zriaďiť pobytovú ulicu, obytnú zónu, kde bude možný prístup motorizovanej dopravy jedine za účelom dopravenej obsluhy a to jednosmerne severným smerom. Parkovanie v ulici bude možné jediná na značených miestach.

Cyklopátrou navrhujeme rozšíriť a napojiť na cyklotrasu vedenú centrom. Navrhujeme sa cyklotrasa v ulici Továrenská s prepojením cez zdieľaný spôsob dopravy v plaste námestia pred Jumbo centrom na cyklotrasu popri Mlynskom náhonom v ulici Gorkého a jej pokračovaním v obytné zóne Taháňovské riadky. V severnej polobe navrhujeme napojenie cyklotrasy na EuroVelo 11.

2.0
Alternatívnym dopravným riešením viazaným na rozsiahlejšie úpravy dnešnej dopravnej siete v južnej časti riešeného územia je vytvorenie jednosmerného dvojpruhového zkrúhľovania ulíc Masarykova-Alvínzovo-Hutnická-Stráženská-Komenského-Hviezdoslavova. Riešenie predpokladá preriesenie dotknutých susedských križovatek a náhradu zabetaných plôch statickej dopravy v dotknutých uliciach.

3. ETAPA =
-koryto vybratie panelov, úprava brehov, nové prehrádzky
-napojenie na Černetickú potoku
-prekľadka sieti, nové premostenie
-výstavba chodníkov a cyklochodníkov
-vystavanie a osadenie mobiliáru, svetidel
-sadove úpravy
-úprava profilu hotelu Yasmin

4. ETAPA =
-prediesná križovatka Gorkého x Masarykova
-námestie pred Jumbo centrom s podzemným parkoviskom
-modifikácia dopravy v ulici Hviezdoslavova a vytvorenie pešej zóny v uliciach Bačíkova, Továrenská

5. ETAPA =
-výbudovanie obytné zóny v ulici Taháňovské riadky
-úprava dopravnej obsluhy na Tyršovom nábreží
-[nové parkovisko s letkou, sadové úpravy]
-výbudovanie severného uzlu na Hlinkovej ulici
-úprava profilu ulice Gorkého

Letný pavilón z betónových panelov

Amfiteáter

Detská ihrisko (0-4 r.)

Detské ihrisko (4-15 r.)

Rampa

Letný pavilón

Máza

Most

Rozprávacie pary

3D * osvetlenie

Osvetlenie

Cyklodoprava

Peši prehýb

Automobilová doprava